

Karta Sociale Europiane

Ratifikuar jo e plotë nga Republika e Shqipërisë në vitin 2002.

Të drejta që parashikon Karta dhe janë pranuar nga Shqipëria:

Neni 1 E drejta për punë – Cilido do të ketë mundësinë të fitojë jetesën e tij në një punë në të cilën ka hyrë lirisht.

Neni 2 E drejta për Kushte të drejta punë – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për kushte të drejta pune.

Neni 3 E drejta për kushte punë të sigurta dhe të shëndetëshme – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për kushte pune të sigurta dhe të shëndetëshme.

Neni 4 E drejta për pagë të drejtë – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për një pagë të drejtë të mjaftueshme për një standart jetese të përshtatshëm për ata dhe familjet e tyre.

Neni 5 E drejta për t'u organizuar – Të gjithë punëtorët dhe punëdhënësit kanë të drejtën e lirisë së shoqërizimit në organizata kombëtare ose ndërkombëtare për mbrojtjen e interesave të tyre ekonomike dhe sociale.

Neni 6 E drejta për të negociuar kolektivisht – Të gjithë punëtorët dhe punëdhënësit kanë të drejtë të negociojnë në mënyrë kolektive.

Neni 7 E drejta e fëmijëve dhe të rinjve për mbrojtje – Fëmijët dhe të rinjtë kanë të drejtë për mbrojtje të veçantë ndaj rreziqeve fizike dhe morale ndaj të cilave ata ekspozohen.

Neni 8 E drejta e grave të punësuaras për mbrojtje të shtatzanisë – Gratë e punësuaras, në rast të shtatzanisë, kanë të drejtë për mbrojtje të veçantë.

Neni 11 E drejta për mbrojtjen e shëndetit – Cilido ka të drejtë të përfitojë nga çfarëdo masash që i lejojnë atij të gëzojë standartin më të lartë të arritshëm të shëndetit.

Neni 19 E drejta e punëtorëve migrues dhe familjeve të tyre për mbrojtje dhe asistencë. – Punëtorët emigrantë, të cilët janë shtetas të një Pale, dhe familjet e tyre kanë të drejtë për mbrojtje dhe asistencë në territorin e çdo Pale tjetër.

Neni 20 E drejta e mundësive të barabarta dhe trajtimit të barabartë në çështjet e punësimit dhe punës pa diskriminim për shkak të seksit. – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për mundësi të barabarta dhe trajtim të barabartë në çështjet e punësimit dhe punës pa dallim mbi bazë seksi.

Neni 21 E drejta për informim dhe këshillim. – Punëtorët kanë të drejtë të informohen dhe të konsultohen brenda ndërmarrjes.

Neni 22 E drejta për të marrë pjesë në përcaktimin dhe përmirësimin e kushteve të punës dhe mjedisin e punës. – Punëtorët kanë të drejtë të marrin pjesë në përcaktimin dhe përmirësimin e kushteve të punës dhe mjedisin e punës në ndërmarrje.

Neni 24 E drejta për mbrojtje në rastet e përfundimit të punësimit. – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për mbrojtje në rast të përfundimit të punësimit.

Neni 25 E drejta e punëtorëve për mbrojtjen e pretendimeve të tyre në rastin e falimentimit të punëdhënësit të tyre. – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për mbrojtje të pretendimeve të tyre në rastin e falimentimit të punëdhënësit të tyre.

Neni 26 E drejta e dinjitetit në punë. – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë për dinjitet në punë.

Neni 28 E drejta e përfaqësuesve të punëtorëve për mbrojtje në ndërmarrje dhe lehtësitë që do t'u akordohen atyre. – Përfaqësuesit e punëtorëve në ndërmarrje kanë të drejtë për mbrojtje kundër akteve paragjyquese ndaj tyre dhe duhet t'u jepen lehtësi të përshtatëshme për të kryer funksionet e tyre

Neni 29 E drejta për informacion dhe këshillim në procedurat e shkurtimeve kolektive. – Të gjithë punëtorët kanë të drejtë të informohen dhe të konsultohen në procedura shkurtimesh kolektive nga puna.

Të drejta që parashikon Karta dhe nuk janë pranuar nga Shqipëria:

Neni 9 E drejta për orientim profesional – Cilido ka të drejtë për lehtësi të përshtatëshme për orientim profesional me synimin që të ndihmohet për të zgjedhur një punë që i përshtatet aftësive dhe interesave të tij profesionale.

Neni 10 E drejta për trainim profesional – Cilido ka të drejtë për lehtësi të përshtatëshme për trainim profesional.

Neni 12 E drejta për sigurim shoqëror – Të gjithë punëtorët dhe personat e varur prej tyre kanë të drejtë për sigurim shoqëror.

Neni 13 E drejta për asistencë mjekësore dhe sociale – Cilido pa burime të përshtatëshme ka të drejtë për asistencë sociale dhe mjekësore.

Neni 14 E drejta për të përfituar nga shërbimet e mirëqënies sociale – Cilido ka të drejtë të përfitojë nga shërbimet e mirëqënies sociale.

Neni 15 E drejta e personave me gjymtime për pavarësi, integrim social dhe pjesëmarrje në jetën e komunitetit – Personat e gjymtuar kanë të drejtë për

pavarësi, integrim social dhe pjesëmarrje në jetën e komunitetit.

Neni 16 E drejta e familjes për mbrojtje ekonomike, ligjore dhe sociale – Familja si një njësi themelore e shoqërisë ka të drejtë për mbrojtje të përshtatëshme ekonomike, juridike dhe sociale për të siguruar zhvillimin e saj të plotë

Neni 17 E drejta e fëmijëve dhe të rinjve për mbrojtje ekonomike, ligjore dhe sociale – Fëmijët dhe të rinjtë kanë të drejtë për mbrojtje të përshtatëshme ekonomike, juridike dhe sociale.

Neni 18 E drejta për t'u angazhuar në punë fitimprurëse në territorin e Palëve të tjera. – Shtetasit e cilësdo nga Palët kanë të drejtën të angazhohen në punë fitimprurëse në territorin e cilësdo nga të tjerat në bazë barazie me shtetasit e të fundit, duke ju nënshtruar kufizimeve të bazuara në arsye bindëse ekonomike ose shoqërore.

Neni 23 E drejta e personave të moshuar për mbrojtje sociale. – Çdo person i moshuar ka të drejtë për mbrojtje sociale.

Neni 27 E drejta e punëtorëve me përgjegjësi familjare për mundësi të barabarta dhe trajtim të barabartë. – Të gjithë personat me përgjegjësi familjare dhe që janë angazhuar ose dëshirojnë të angazhohen në punësim kanë të drejtë ta bëjnë këtë pa ju nënshtruar diskriminimit dhe, sa të jetë e mundur, pa konflikt ndërmjet përgjegjësive të tyre familjare dhe të punësimit.

Neni 30 E drejta e mbrojtjes nga varfëria dhe përjashtimi shoqëror. – Cilido ka të drejtë për mbrojtje kundër varfërisë dhe përjashtimit social.

Neni 31 E drejta për strehim. – Cilido ka të drejtë për strehim.

Komiteti European për të drejtat sociale është një organ që ka si qëllim ta bëjë efektiv zbatimin e Kartes në vendet që e kanë ratifikuar atë. Për këtë qëllim ai ka funksione: monitoruese dhe hetimore. Funksioni monitorues lidhet me raportime periodike që vendet anëtare bëjnë në lidhje me zbatueshmërinë e neneve të pranuar (Sistemi i Raportimit). Funksioni hetimor lidhet me ankesa kolektive që i adresohen Komitetit nga organizata jo qeveritare (Procedura e Ankesave Kolektive).

Ne te dyja rastet konkluzionet e Komitetit janë deklarative por me qëllim nxitjen e shtetit për të marrë masa për realizimin e të drejtave të parashkruar në Kartë. Shqipria nuk e ka pranuar Procedurën e Ankesave Kolektive, por raporton periodikisht prane Komitetit për zbatueshmërinë e neneve që ka pranuar.

